

**SPONTÁN ÉRDEKLŐDÉSSSEL
LÁTOGATÓBAN A „VILÁGRASZÓLÓ” CÍMŰ KONCERTSOROZAT
2024. DECEMBER 7-I HANGVERSENYÉN**

Én lennék az utolsó, aki panaszos felhanggal emlegeti a gazdag kulturális kínálat „hátrányát”, miszerint a leglelkesebb érdeklődő is kényszerűen „lemarad” figyelemreméltó eseményekről (pontosabban, utólag derül ki számára, hogy mégis a másikat kellett volna választani az egyidejű kínálatból). Kellő rutinnal egészen eredményesen lehet navigálni a rendezvények sűrűjében – ennek egyik trükkje az, ahogy az „egyszeri” (egyedi) esteknek „zöld utat” kell adni, akár a bombabiztos élményt ígérő produkciókkal szemben is.

Kiss Gy. László

Balogh Kálmán

A tapasztalat tanított meg arra, hogy áttekintő programajánlatot az egykori Muzsika folyóirat mellékleteként közzétett koncertkalendárium megszűnése óta nélkülöző korunkban feltétlenül érdemes figyelmesen végigböngészni a Müpa (kis formátumú, ám rendkívül hasznos) havi műsorfüzetét. Ebből derült ki számomra, ahogy a Fesztiválszínházban rendezett december 7-i „Világraszóló” koncert előtt (másfél órával a hangverseny kezdete előtt) Pódiumbeszélgetés lesz (díjtalanul, a Zászlóterben).

Hétféle, tehát például a zeneiskolai tanárok nem hivatkozhatnak munkahelyi elfoglaltságra – és mindazoktól, akik „úgyis” jönnek a hét órai kezdettel tartott hangversenyre, csupán némi programátalakítást igényel. Ehhez képest kevesen céloztuk meg a fél hatot...

Ez most nem a – jó magyar szokás szerinti elégedetlenkedés, a félig tele pohárnál a másik felét hiányoló – zsörtölődés, hanem annak a szituációnak az interpretálása, amelynek oka egyértelműen a körültekintő tájékozódás hiánya volt. Mert közben sokan figyeltek fel a beszélgetésre (a lépcsősorokon meg-megállva hallgattak bele). Habár az is lehet, hogy a címe nem tűnt érdekességeket ígérő beharangozónak („Pódiumbeszélgetés Lajtha László

műveiről és népzene gyűjtéseiről”). Aminek részesei lehettünk, alapos mérlegeléssel inkább többnek, mint kevesebbnek mondható. A résztvevők mindegyike személyes tapasztalatokkal, tanulságokkal, élményekkel tette rendkívül érdekessé a rendelkezésre álló egy órát. És ami mindenkinek örömteli meglepetés volt: nyitó gesztusként Kiss Gy. László „eldalolta” szeretett (és az utóbbi években-évtizedekben szinte egyedüli kiválasztottként foglalkoztatott) hangszerén, a tárogatón Gounod Ave Mariáját. Felejthetetlenül!

Deák-Volom Dávid

A hangversenyen rövid megszólalásra kaptak lehetőséget az előadók (nem is mindenki élt vele), itt viszont ki-ki olyasmiket oszthatott meg az érdeklődőkkel, ami számára fontos. Ez volt a közös valamennyi megszólaló (Balogh Kálmán, Kiss Gy. László, Deák-Volom Dávid, Borbély Mihály) mondandójában, amelyet értően irányított a 2013 óta évente megrendezett „Világraszóló” est szervezője, műsorvezetője, a beszélgetések moderátora, Liber Endre. Az információk szerteágazóak voltak, részben tudásanyagként, részben pedig impulzusokként, arra készítve a hallgatót, hogy alaposabban utánanézzon az érintett témáknak. Elsőkézből, pontosabban, „első kezektől” hallhattunk a különböző hangszerkészítők által fejlesztett tárogatók specifikumairól, hogy kinek-miért kedvesebb egyik vagy másik típus – e tájékoztatás birtokában inspiráló feladat volt hangversenyen szereplő hangszerek hangjának összehasonlítása, a különbségek észrevétele. Betekintést nyerhettünk a cimbalmosok „hangszerszállítási” problémáiba – és megtudtuk, milyen különböző súlyú instrumentumok élnek békés egymásmellettségben. Itt kapott lehetőséget részletező bemutatkozásra Deák-Volom Dávid, aki szerteágazó tanulmányai során zeneszerzőként is kipróbálta magát.

„Szabad zene cimbalomra és tárogatóra, Lajtha László népzenei gyűjtései alapján” – ezt a címet kapta a hangverseny, amelyen a Kiss Gy. László Trió (Kiss Gy. László – tárogató, Árendás Péter – brácsa, Lelkes András – bőgő)

mellett cimbalom-tárogató duók szerepeltek: Zimber Ferenc és Dresch Mihály, Lukács Miklós és Borbély Mihály, valamint Balogh Kálmán és Deák-Volom Dávid.

Dresch Mihály

Zimber Ferenc

Erdő Zoltán és Lisztes Jenő

Borbély Mihály és Lukács Miklós

Produkcióikban a „szabadság” különböző mértéke érvényesült (miként a népzenei feldolgozásokban általában), a felhasznált eredeti népzenei anyag már-már autentikus megőrzésétől az egyes művészek saját zenei világának érvényre juttatásáig. Sajátos „világzene” volt ez, ország- és világszerte előadók tolmácsolásában. A gyűjtő Lajthának leginkább Kiss Gy. László feldolgozása tisztelgett, a zeneszerző életművének több műfajú kompozícióira Deák-Volom Dávidnak erre az alkalomra komponált, méltán nagy tetszéssel fogadott műve utalt (felismerhető idézetekkel, zeneszerzői gesztusokkal stb.).

A hangverseny programja változatos hallgatnivalót kínált, ki-ki választhatott magának „kedvencet”, a többé-kevésbé szabad zenékből, az előadókból (és akár a tárogató-típusokból). Tartalmasan telt az idő – a beszélgetés hallgatósága számára hatványozottan. Remélhetőleg sokan érezték/éreztük így – és a jövőbeli alkalmakra a kettős-program figyelembevételével még többen fognak ellátogatni.

Fittler Katalin